

19.11.2020

POL-2020-73458

SMDno 2020-2484

Poliisihallituksen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta**1 Lausuntopyyntö**

Sisäministeriö on pyytänyt Poliisihallitukselta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi tartuntatautilain (1227/2016) väliaikaisesta muutoksesta. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi tartuntatautilaissa uudesta karanteeniperusteesta, joka koskisi Suomeen saapuvia henkilöitä ja määräytyisi lähtömaan perusteella. Ehdotettu sääntely koskisi vain maita ja alueita, joilta matkustamisen Suomeen voidaan kulloinkin perustellusti katsoa muodostavan niin korkean riskin covid-19-taudin leviämiseksi Suomessa, että karanteeniin määrääminen voi olla taudin leviämisen estämiseksi välttämätöntä.

Jos henkilöllä olisi lääkärin antama todistus sairastetusta mutta parantuneesta covid-19-taudista tai todistus saadusta covid-19-rokotuksesta, häntä ei voitaisi asettaa karanteeniin. Karanteenista päätettäessä voitaisiin ottaa huomioon henkilölle covid-19-taudin toteamiseksi tehdyn testin negatiivinen tulos sekä henkilön Suomessa oleskelun kesto. Tartuntatautilaissa säädettäisiin myös poikkeusryhmistä, joihin kuuluvia ei voitaisi asettaa karanteeniin ehdotetun säännöksen perusteella. Valtio neuvoston asetuksella säädettäisiin maat ja alueet, joilta tulevia ehdotettu karanteeni koskisi.

Lisäksi säädettäisiin poliisilta, Puolustusvoimilta, Rajavartiolaitokselta ja Tullilta saatavasta virka-avusta.

2 Poliisihallituksen lausunto**2.1 Yleishuomiot luonnoksesta hallituksen esitykseksi ja karanteeniin määräämisestä**

Poliisihallitus pitää esityksen tavoitteita yleisesti ottaen kannatettavana, koska esityksessä mainituilla keinoilla voitaisiin sisärajojen valvontatoimia palauttamatta tai niiden sijasta, ja ulkorajojen osalta maahantuloa enempää rajoittamatta, rajoittaa yleisvaarallisen tartuntataudin leviämistä Suomessa.

Toisaalta esitys saattaisi tosiasiallisesti rajoittaa maahantuloa jopa sisärajojen palautustoimia tehokkaammin, koska se vaikuttaisi matkustushaluihin jo lähtömaassa ja sisältäisi uuden, käytännössä kategoriin karanteenipäätöksiin ohjaavan säännöksen, joka ainakin siten sovellettuna poikkeaisi olennaisesti voimassa olevasta tartuntatautilain 60 §:n säännöksestä, jossa säädetään karanteeniin määräämisen yleisistä edellytyksistä.

Esitys saattaa siten käsityksemme mukaan olla eräiltä osin oikeudellisesti haasteellinen ja sisältää myös annettavan virka-avun osalta joitakin käytännön ongelmia, jotka ovat tässä vaiheessa osittain tai kokonaan ratkaisematta.

Lisäksi esityksessä ei ole juurikaan arvioitu sitä, minkälaisia vaikutuksia esityksellä olisi liikkumisvapauden rajoittamisen kannalta (PeVL 32/2020 vp, s. 5).

Kokonaisuutena arvioiden Poliisihallitus pitää kuitenkin oikeana ja tavoiteltavana sitä, että vaarallisen tartuntataudin leviämisen torjumiseksi etsitään tehokkaita ja etenkin sisärajavalvonnan asteittaisten purkamisien näkökulmasta vaihtoehtoisia keinoja pikaisessa aikataulussa. Samalla on kuitenkin varmistettava, etteivät esitetyt säännökset rajoita perusoikeuksia enempää kuin on välttämätöntä ja että yksin näillä keinoilla ei aseteta ilman kestäviä ja lainmukaisia perusteita tosiasiallisia rajoituksia Unionin vapaaseen liikkuvuuteen.

2.2 Poikkeukset ja karanteenista vapautuminen

Karanteenisääntely COVID-19-perusteella

Esityksessä ehdotetaan tartuntatautilakiin lisättäväksi määräaikaisesti uusi 60 a §, jossa säädettäisiin uudesta, itsenäisestä karanteeniperusteesta. Säännös mahdollistaisi sen, että maahantulo tietyistä säännöksen kriteerit täyttävistä maista oikeuttaisi määräämään karanteenin uudella itsenäisellä perusteella (esityksen sivu s. 32).

Uuden säännöksen suhdetta voimassa olevaan lainsäädäntöön ei ole yksityiskohtaisissa perusteluissa avattu sen tarkemmin, vaikka karanteenipäätös olisi voimassa olevan lain mukaan tehtävä yksilöllisin perustein siten kuin tartuntatautilain 60 §:ssä säädetään. Lisäksi nykyinenkin laki mahdollistaisi Poliisihallituksen käsityksen mukaan vastaavat päätökset. Siten säännöksen suhde tartuntatautilain 60 §:ään jää jossakin määrin epäselväksi.

Säännöksen sanamuoto voisi todellisuudessa tarkoittaa kategoristen karanteenimääräysten antamista jo sillä perusteella, että henkilö saapuu maahan maasta, jossa tautitilanne on säännöksessä mainitulla tavalla heikompi kuin Suomessa. Vaikka tätä nimenomaista seikkaa ei ole suoraan sanottu esityksen perusteluissa, karanteenipäätöksiä koskevan soveltamiskäytännön voi päätellä jo siitä, että saman säännöksen muissa momenteissa on säädetty niistä edellytyksistä, joilla karanteenin voisi välttää ja lisäksi perusteista, joilla jo asetetusta karanteenista voisi vapautua. Kyseessä olisi siten lähtökohtaisesti olennainen poikkeus tartuntatautilain lähtökohdista, joiden mukaan karanteenin määrääminen voi perustua tapauskohtaiseen harkintaan riippuen siitä, onko yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellun tartuntataudin leviämisen vaara *ilmeinen* eikä taudin leviämistä voida *muulla tavoin estää*. Lisäksi päätös voitaisiin kohdistaa vain sellaiseen henkilöön, jonka on todettu tai *perustellusti* epäilty altistuneen vaaralliseen tartuntatautiin. Esitetyn 60 a §:n 1 momentissa edellä mainittu edellytys on ikään kuin sisään rakennettuna säännökseen ja ilmenee myös säännöksen otsikosta.

Toisaalta on todettava, että esitetyn säännöksen sanamuoto mahdollistaisi myös sen, että asiasta vastaava lääkäri tekisi toisenlaisen päätöksen eikä oletuksista huolimatta määräisi kriteerit täyttävästä maasta saapuvaa henkilöä karanteeniin tilanteessa, johon 60 a §:n 4 - 6 momentin mukaiset poikkeusperusteet eivät soveltuisi. Keskeistä on siten huomioida, että säännöksen sanamuodon mukaan kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän virkasuhteinen tartuntataudeista vastaava lääkäri *voisi tehdä* päätöksen henkilön määräämisestä karanteeniin enintään 10 vuorokaudeksi, *jos se olisi välttämätöntä* covid-

19-taudin leviämisen estämiseksi. Näin ollen säännöksen ehdollisuus jättäisi harkintavallan yksin alueille ja siellä yksittäisille viranhaltijoille. Nykyinen tilanne, jossa poikkeusolot eivät ole voimassa, voisi johtaa siihen (erityisesti yhdessä ehdotetun sääntelyn muutoinkin lukuisia poikkeusperusteita sisältävän luonteen kanssa), ettei valtakunnallista systematiikkaa kategorisointitavoitteiden täytäntöönpanossa lopulta synny, ja ennustettavuus maahantulon osalta vaikeutuisi edelleen. Tämä taas tarkoittaisi sitä, että ehdotettu sääntely jäisi lopulta lainsäädäntöön muotoiluksi tautitilanteen mukaan muuttuvaksi *suositukseksi* toimia tietyllä tavalla. Voidaan myös kysyä, miksi uutta perustetta ylipäättään tarvittaisiin, kun karanteenipäätöksiä voitaisiin tehdä myös voimassa olevaan lakiin perustuen etenkin, kun esitetyissä säännöksissä ei Poliisihallituksen käsityksen mukaan määrätä negatiivisen todistuksen eikä Suomessa tehtävän testin pakollisuudesta.

Jos haluttaisiin, että maahantulo näistä maista todella perustaisi uuden itsenäisen ja määräaikaisen poikkeusperusteen, tulisi ehdotettavassa 60 a §:ssä mainita tämä selvästi. Nyt säännöksen sanamuoto — sen lisäksi, mitä 60 §:ssä säädetään — sitoo sen voimassa olevaan 60 §:ään siten, että se kyllä muodostaa lisäperusteen karanteeniin määrittämiseksi, mutta ei muilta osin oikeuta poikkeamaan siinä säädetyistä karanteenin määrittämisen edellytyksistä. Näitä ovat yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen vaaran ilmeisyys ja muiden lievempien keinojen osoittautuminen tehottomiksi leviämisen estämisessä. Säännöksen suhdetta tartuntatautilain 60 §:n 1 momentissa säädettyihin karanteenin määrittämisen edellytyksiin hämärtää myös se, että 60 a §:n 1 momentin perusteella päätös voitaisiin tehdä, jos se olisi *covid-19-taudin leviämisen estämiseksi välttämätöntä*.

Lisäksi on kyseenalaista, voisiko näin ylipäättään säätää huomioiden, että karanteeniin määrittämisessä on viime kädessä kysymys perustuslain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua vapaudenriistosta. Päätös ei voi miltään osin perustua mielivaltaan vaan sen perusteet tulisi perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaisesti selvästi ilmetä laista. Säännös on kuitenkin kokonaisuudessaan kirjoitettu niin, että todellisuudessa harkintavaltaa ohjattaisiin karanteenipäätösten suuntaan ja perustuen nimenomaan siihen, mistä maasta henkilö saapuu.

Karanteenin määrittäminen kategorisin perustein olisi erityisen ongelmallista siksi, että se väistämättä kohdistuisi myös sellaisiin henkilöihin, jotka eivät välttämättä tai todellisuudessa ole altistuneet yleisvaaralliselle tartuntataudille huolimatta siitä, että näin saattaisi olla. Jos karanteeniin määrittäminen olisi kategorista, itse asiassa valtaosa karanteeniin määrättävistä henkilöistä tulisi todennäköisesti olemaan juuri tällaisia. Perustuslakivaliokunta on aikaisemmissa lausunnoissaan näiltä osin korostanut sitä, ettei rajoitustoimenpiteistä säätäminen merkitse avointa toimivaltaluetteloa rajoitustoimenpiteiden käyttämiselle ja että näistä säädettäessä ja lakia sovellettaessa on korostuneesti huomioitava perusoikeusrajoitusten oikeasuhtaisuuden ja välttämättömyyden vaatimukset (ks. PeVL 15/2015 vp, s. 9 -10). Nämä vaatimukset eivät näytä täyttyvän esitetyn 60 a §:n osalta.

Lakiehdotuksen 60 a §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitetuista maista ja alueista. Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 32/2020 vp, s. 6 huomioiden on erikoista, että asetuksen pitäisi olla voimassa vain välttämättömän ajan, mutta ei itse lain, jossa kuitenkin säädetään merkittävistä poikkeuksista keskeisiin perusoikeuksiin ja vapaaseen sisäiseen liikkuvuuteen.

Covid-19 -tautia koskeva todistus ja oleskeluaika

Lakiehdotuksen 60 a §:n 3 momentin mukaan pykälän 1 momentissa tarkoitetusta karanteenista päätettäessä voitaisiin ottaa huomioon henkilölle covid-19-taudin toteamiseksi tehdyn testin negatiivinen tulos sekä henkilön Suomessa oleskelun kesto. Negatiivisen todistuksen hankkiminen ei ole ainoastaan karanteenia määrättäessä huomioitava seikka (60 a §:n 3 momentti) vaan se on esityksen mukaan myös käytännön välttämättömyys, jos henkilö haluaa välttää karanteenin maahan saapuessaan. Tämä ilmenee erityisesti ehdotetun säännöksen 5 momentista, jossa säädettäisiin todistuksen karanteenin estävästä vaikutuksesta yhdessä Suomessa tehtävien testien kanssa. Säännös tosin soveltuisi vain enintään kuusi vuorokautta kestävään oleskeluun. Toisaalta todistuksella olisi merkitystä myös 7 momentin soveltamistilanteissa.

Todistuksen osalta voidaan ensinnäkin todeta, että vaatimus enintään 48 tuntia ennen matkan aloittamista tehdyn covid-19-tartunnan osoittavan testin negatiivisesta tuloksesta saattaa osoittautua joissakin tilanteissa matkustajan kannalta kohtuuttomaksi. Matkustaja kun ei voi mitenkään tietää sitä, kauanko todistuksen saamiseen menee aikaa. Todistus voi siten valmistua liian myöhään, vaikka testiin olisi sinänsä menty ajoissa. Matkustaja voi myös annettuun väärään arvioon nojautuen mennä testiin liian aikaisin, jolloin todistus ei kelpaisikaan maahan saavuttaessa.

Pykäläehdotuksen 3 momentin osalta jää niin ikään epäselväksi, minkä testin negatiivista tulosta tällä tarkoitetaan, eli onko kyseessä lähtömaassa hankitun todistuksen vai Suomeen saavuttaessa tehdyn testin tulos. Perusteluissa (s. 33) viitataan siihen, että kyseessä olisi nimenomaan lähtömaassa tehdyn testin tulos. Tämä seikka tulisi selvittää myös säännöksen tasolla tai vaihtoehtoisesti poistaa kokonaan, jos hankitulla todistuksella ei kuitenkaan olisi todellista merkitystä karanteenia harkittaessa niissä tapauksissa, joissa 5 momenttia ei voitaisi soveltaa. Lisäksi on epäselvää, minkä vuoksi karanteenipäätöstä tehtäessä pitäisi huomioida oleskelun kesto samalla kun lyhytaikainen oleskelu (korkeintaan kuusi päivää) yhdessä negatiivisen todistuksen ja/tai maahantulon yhteydessä tehtävän testin kanssa joka tapauksessa muodostaisi esteen 1 momentin mukaisen karanteenipäätöksen määrittämiseksi. Säännöksen sanamuodon ja perusteluiden perusteella vaikuttaa siis siltä, että yli kuusi päivää kestäville matkoilla henkilö määrättäisiin kategorisesti karanteeniin, jollei hänellä sitten ole todistusta parantuneesta taudista tai saadusta rokotteesta. Eri asia on, että määrätystä karanteenista voisi vapautua säännöksen 7 tai 8 momentissa mainituilla edellytyksillä.

Pykäläehdotuksen 5 momentin osalta on epäselvää, minkä vuoksi karanteenivapaan oleskelun maksimijaksi on säädetty kuusi vuorokautta. Tämän osalta pitäisi vähintään selvittää, millä tavalla esimerkiksi 10 päivän oleskelu eroaisi kuuden päivän oleskelusta niissä tilanteissa, kun maahan saapuvalla henkilöllä olisi jo kotimaastaan hankittu todistus negatiivisesta testituloksesta ja sen lisäksi hän kävisi toisessa testissä heti maahan saavuttaessa. Tässä yhteydessä on huomioitava, että yksistään nämä toimet muu maailmanlaajuinen tilanne huomioiden aiheuttaisivat todennäköisesti sen, ettei huvimatkailua Suomeen juuri tapahtuisi. Vielä on huomioitava, että säännökset koskisivat lähtökohtaisesti kaikkia — siis myös suomalaisia, jotka palatessaan Suomeen joutuisivat pakkokaranteeniin.

Karanteenin vakavat oikeusvaikutukset huomioiden varsinaisessa säädöstekstissä tulisi perusteluiden sijaan selvittää, mitä tapahtuu, jos testitulokset olisivat positiiviset. Tähän liittyen on myös epäselvää, miten varmistetaan se, että testin tulokset olisivat mahdollisimman nopeasti selvillä. Sen sijaan, että säädettäisiin lukuisista testeistä ja niitä koskevista määräajoista, voitaisiin harkita pikatestejä, jotka eivät välttämättä antaisi varmaa tu-

lost, mutta joilla olisi ainakin yhdessä lähtömaassa hankitun todistuksen kanssa mahdollisesti riittävä vaikutus tautitilanteen hillitsemiseksi.

Pykäläehdotuksen 7 ja 8 momentin säännöksen soveltamisala olisi Poliisihallituksen käsityksen mukaan määriteltävä selvästi. Karanteenista vapautumisen edellytyksenä olisi tilanteesta riippuen joko kaksi testiä Suomessa tai yksi todistus negatiivisesta tuloksesta ulkomailta ja toinen testi Suomessa, mutta vasta 72 tunnin jälkeen. Yllä lausutuilla perusteilla vaikuttaa siltä, että nämä momentit soveltuvat karanteenista vapautumiseksi tilanteissa, jossa maahan saapuvalla henkilöllä ei ole negatiivisen testituloksen osoittavaa todistusta tai hänellä on sellainen, mutta 5 momentti ei tilanteeseen sovellu (koska matka-aika on liian pitkä). Edellä mainittuun perustuen 7 ja 8 momenttien säännökset olisivat yhdessä 5 momentin kanssa ymmärrettävissä siten, että kun 1 momentissa tarkoitettua maasta Suomeen saapuva henkilö aikoo oleskella Suomessa yli kuusi päivää, hänet laitettaisiin automaattisesti karanteeniin 1 momentin nojalla ilman sen kummempaa harkintaa. Asetetusta karanteenista voisi vapautua noudattamalla 7 tai 8 momentin mukaista prosessia. Suomalaisten ja Suomessa asuvien osalta kävisi ilmeisesti näin.

Edelleen, ja kuten yllä on jo mainittu, jää epäselväksi, minkä vuoksi henkilö olisi ylipäänsä määrättävä karanteeniin, jos hänellä olisi negatiivisen tuloksen osoittava todistus lähtömaasta ja jos hän olisi käynyt testissä heti maahan saavuttuaan, ja tulos (negatiivinen) olisi vieläpä selvillä. Lisäksi esitykseen ilmeisesti sisältyvä ajatus kategorisesta karanteenista näissä olosuhteissa ja pidemmillä matkoilla vaikuttaa jokseenkin epäloogiselta, kun enintään kuuden päivän matkalla ei voitaisi tehdä vastaavaa päätöstä. Näin ollen oleskelun pituudella näyttää olevan poikkileikkaavia vaikutuksia 1, 5, 7 ja 8 momenttien keskinäisiin suhteisiin, mutta tätä seikkaa ei ole nimenomaisesti mainittu missään. Perustelut käytännössä vain toistavat säännöksen tekstin. Vielä jää epäselväksi, miten henkilö voitaisiin asettaa karanteeniin 60 §:ssä säädetyillä edellytyksillä silloinkin, jos toisenkin testin tulos olisi negatiivinen (7 ja 8 momentin viimeinen lause).

Sääntelyn selkeys ja täsmällisyys

Säännökset karanteeniin määrittämisestä ovat erittäin monimutkaisia ja aiheuttavat melko todennäköisesti tulkinnanvaraisia tilanteita. Lisäksi säännösten käytännön vaikutuksia on hyvin vaikea ennakoida. Varsinkin Suomeen saapuvan ulkomaalaisen tai Suomeen palaavaan suomalaisen tai Suomessa pysyvästi oleskelevan kannalta säännökset eivät ole Poliisihallituksen käsityksen mukaan viranomais toiminnalle riittävän selkeitä ja tarkkarajaisia. Ehdotettavista säännöksistä ei yksiselitteisesti käy selville se, millä edellytyksillä Suomeen voi saapua covid-19-epidemian aikana.

Lisäksi ennustettavuus etenkin pidempien matkojen osalta puuttuu kokonaan (1 ja 3 momentin mukaan harkintavaltaa on, mutta 5, 7 ja 8 momentit viittaavat toisenlaiseen lopputulokseen).

2.3 Virka-avusta

Lakiesityksen 60 c §:ssä säädettäisiin virka-avusta covid-19-tautia koskevien toimenpiteiden yhteydessä. Säännöksen mukaan poliisi, Tulli, Rajavartiolaitos ja Puolustusvoimat voisivat antaa pyynnöstä virka-apua kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntatautien vastustamistyöstä vastaavalle viranomaiselle sille säädetyin 60 a §:n 1 momentissa tarkoitettua tehtävän hoitamiseksi, jos se ei vaarantaisi virka-apua antavalle viranomaiselle säädettyjen muiden tärkeiden tehtävien hoitamista.

Virka-apua koskevassa säännöksessä ei tarkemmin määriteltäisi sitä, minkä vuoksi kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntataudin vastustamistyöstä vastaavalla viranomaisella olisi oikeus saada poliisilta virka-apua. Selvää on oikeastaan vain se, että virka-apua annettaisiin 60 a §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi, mutta ei tarkemmin se, miksi virka-apua olisi oikeus saada. Tällä määrittelyllä on olennainen merkitys, koska virka-apu on julkisen vallan käyttämistä.

Poliisihallituksen huomiot kohdistuvat virka-apusääntelyn osalta seuraaviin seikkoihin.

Ensinnäkin virka-avun tarkoituksena on tukea virka-apua pyytävää viranomaista tämän omalla tehtävällä. Virka-apu ei voi olla ensisijainen toimintapa, vaan tätä ennen virka-apua pyytäneen viranomaisen on tullut mitoittaa toimintansa siten, että se pystyy suoriutumaan tehtävästä itsenäisesti. Ehdotetun sääntelyn osalta on kuitenkin selvää, että virka-apu koskisi esimerkiksi tilanteita, joissa tartuntatautien vastustamistyöstä vastaava viranomainen ei ole voinut varautua suuriin matkustajamääriin ja tätä varten tarvitaan virka-apua. Tämä on Poliisihallituksen käsityksen mukaan vakiintuneen virka-apukonseptin vastaista.

Toiseksi virka-avussa on kyse virka-apuviranomaisen laissa säädettyjen toimivaltuuksien, asiantuntijuuden tai voimavarojen (jos näistä on erikseen säädetty) käyttämisestä virka-apua pyytäneen viranomaisen tehtävällä. Jos viranomaisella on toimivalta toteuttaa virka-apupyynnössä pyydetty toimenpiteet, on virka-apua voitu antaa. Vastavuoroisesti virka-apupyyntö on hylätty, jos viranomaisella ei ole toimivaltuuksia toteuttaa virka-apupyyntöä.

Nyt ehdotettavan sääntelyn mukaan virka-apuviranomaisille säädettäisiin voimassa olevien toimivaltuuksien lisäksi uusia toimivaltuuksia suoraan virka-apusäännöksessä. Toisin sanoen poliisi, Tulli, Rajavartiolaitos ja Puolustusvoimat valtuutettaisiin antamaan virka-apua tartuntatautien vastustamistyöstä vastaavalle viranomaiselle sen sijaan, että virka-apua antava viranomainen arvioisi sitä, onko viranomainen alkuunkaan toimivaltainen antamaan virka-apua.

Toimivalta asiakirjojen tarkastamiseksi tai kulkuneuvon pysäyttämiseksi pitäisi luoda toimivaltaiselle viranomaiselle sen omiin toimivaltuuksiin eikä ensisijaisesti virka-apua koskevassa virka-apusäännöksessä. Virka-apua antava viranomainen toimii lähtökohtaisesti virka-apua pyytävän viranomaisen tehtävällä virka-apua pyytäneen viranomaisen toimivaltuuksien rajoissa. Nyt on ehdotettu säädettäväksi niin, että virka-apua antavien viranomaisten läsnäolo muodostuisi joissakin tapauksissa pakolliseksi (muussa tapauksessa asiakirjoja ei voitaisi tarkastaa eikä kulkuneuvoja voitaisi pysäyttää).

Sääntely loisi näin ollen virka-apuautomaation, jonka ainoa rajoittava tekijä olisi virka-apuviranomaiselle säädettyjen tärkeämpien tehtävien hoitamisen asettaminen etusijalle. Kyse olisi oikeastaan virka-avun sijaan työvoima-avusta eli poliisin, Tullin, Rajavartiolaitoksen ja Puolustusvoimien resurssien käyttämisestä tartuntatautien vastustamistyöstä vastaavan viranomaisen tehtävällä.

Virka-avun ei koskaan pitäisi vaarantaa poliisin perustehtävien hoitamista. Nyt ehdotettava sääntely kuitenkin tarkoittaisi sitä, että virka-apua olisi aina annettava, ellei virka-apu vaarantaisi muiden tärkeiden (perus)tehtävien hoitamista. Tämä on haasteellinen lähtökohta kaikenlaiselle virka-apusääntelylle.

Neljänneksi poliisin antama virka-apu on poliisin julkisoikeudellisin perustein laskutettava suorite. Valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 1 momentin ja 8 §:n 2 momentin sekä

poliisin suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2020 annetun sisäministeriön asetuksen (1386/2019) 6 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan tartuntatautilain mukaisesta virka-apusta laskutetaan saman säännöksen 2 momentin mukaan yhden poliisimiehen osalta 70 euroa ja yhden poliisiajoneuvon osalta 25 euroa. Kahden poliisimiehen ja yhden poliisiajoneuvon (poliisipartio) osalta yhden tunnin kustannus on 165 euroa. Virka-apu laskutetaan jokaiselta alkavalta puolelta tunnilta, joka tarkoittaa poliisipartion osalta 82,50 euron kustannusta.

Lopuksi on syytä poliisin käytettävissä olevien resurssien kannalta vielä todeta, että virka-apuun liittyviä ylimääräisiä tehtäviä on tulossa myös muiden tartuntatautilain vireillä olevien muutosten myötä. Uusista tehtävistä aiheutuvien resurssikysymysten lisäksi poliisin perustoimintojen turvaaminen lisääntyvässä toimintakentässä on erityisen tärkeää. Näin ollen perustoimintojen turvaaminen tulisi varmistaa lisäresursseilla erityisesti siinä tilanteessa, jossa uudet virka-apuperusteisesti hoidettavat tehtävät veisivät merkittävän osan niistä henkilöresursseista, jotka poliisilla on käytössään päivittäisten perustoimintojen hoitamiseksi.

Poliisijohtaja

Tomi Vuori

Poliisiylitarkastaja

Karl Linderborg

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 19.11.2020 klo 10:18. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-mosta.

Liitteet

Jakelu

Sisäministeriö

Tiedoksi

Poliisihallitus; esikunta, hallintoyksikkö, poliisitoimintayksikkö